

1

В Бресте на одном из разрушенных фортів Брестской крепости прошли ежегодные открытые областные соревнования по туристско-прикладному многоборью памяти Дмитрия Карбышева. Девять команд из Бреста, Каменца, Пружана и Барановичей соревновались в различных видах скалолазания: спуск, подъем, траверс, навесная переправа, эвакуация пострадавшего из траншеи.

На снимке: на маршруте пружанская команда.

Фото Романа КОБЯКА, БелГА.

«Индустрия забав» і «Шоу-марафон»

4-я спецыялізаваная выстава «Индустрия забав» пройдзе 17-19 красавіка ў Мінску ў выставачным павільёне па вуліцы Янкі Купалы, 27. Арганізуюць яе нацыянальны выставачны і патэнцыйны прадпрыемстваў індустрыя забав. Таму яе тэматыка ўключае многія накірункі: абсталяванне для масавага ад-

пачынку, спартыўных збудаванняў, аўтапаркаў і цэнтраў забав, казіно, бильярдных залаў, боўлінг-клубаў, шараў і трэнінговых залаў; атрыццё, гульнявыя аўтаматы для дзяцей і дарослых, музычныя аўтаматы, паветраныя надзьмнутыя атрыццё, дзіцячыя пляцоўкі для гульні, тавары для адпачынку.

У рамках выставы адбудзецца «Шоу-марафон», мэтай якога — аб'яднаць у адным мерапрыемстве ўсе бакі шоу-індустрыі. Акцыя ўключае спаборніцтва «Biga DJ-я», фестываль барменаў «Вес-фестиваль fan», стыль-парад «Тры

Месяцы», асноўная задача якога — «знайсці яркія вобразы ва ўсіх накірунках нацыянальнай шоу-індустрыі».

18 красавіка пройдзе зборны канцэрт рок-гуртоў «Петрушкін», «Літвін Трубачы», «Маніа», «Чэка», «Сток», «Зверь», «Чычэрэна». На 19 красавіка заплянаваны супер-дыскаўтэка з паказальнымі выступленнямі ўсіх фіналістаў конкурсу стылістаў і дзі-джейаў і заключны гала-канцэрт з удзелам гурта «Army of Lovers» (Швейцарыя).

Ірына САЗАНОВІЧ.

Прыпынена членства Беларускага прафсаюза работнікаў АПК у Міжнародным саюзе IUF

Прыпынена членства Беларускага прафсаюза работнікаў аграрна-рыбальскага комплексу (АПК) у Міжнародным саюзе работнікаў харчовай і тэкстыльнай прамысловасці, сельскай гаспадаркі і гатальна-абслугоўвання, грамадскага харчавання і сумесных тэлі (IUF). Такое рашэнне прыняў выканкам IUF на сваім пасяджэнні, якое днём прайшло ў Жэневе.

Пра гэта Беларускае паведамляе член выканкома IUF, былы лідэр прафсаюза работнікаў АПК, а цяпер — прэзідэнт Беларускага кангрэса дэмакратычных праф-

саюзаў Аляксандр Ярашук. Паводле яго слоў, прынятае рашэнне азначае поўнае спыненне кантактаў IUF не толькі з прафсаюзам работнікаў АПК, але і з Федэрацыяй прафсаюзаў Беларусі, у склад якой ён уваходзіць.

IUF — найбуйнейшае ў свеце прафсаюзнае галіновае аб'яднанне, створанае больш за 100 гадоў таму, у якое ўваходзіць 340 галіновых арганізацый са 126 краін. Беларускае прафсаюзае работнікаў АПК быў прыняты ў гэтую арганізацыю на кангрэсе IUF у маі 2001 года. Тады яго ўзначальваў

Аляксандр Ярашук. Паводле слоў Ярашука, рашэнне аб прыпыненні членства матывавалася сітуацыяй у беларускім прафсаюзным руху, якая рэзка змянілася пасля змены ў сакавіку 2002 года кіравання Федэрацыі прафсаюзаў. На думку выканкома IUF, ідэя прайшла Федэрацыя шляхам залежнасці ад урада, яе дзейнасць не адпавядае прынцыпам і духу прафсаюзаў, а новы лідэр ФПБ Леанід Козік уцягвае прафсаюзы ў вялікую палітыку.

Ірына ЛЕУШЫНА.

Эканамічны суверэнітэт — гад пагрозай!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Прамерная залежнасць Беларускай эканомікі ад расійскай дае Расіі вялікія козлыры падчас міжрэжыяўных перамоваў з кіраваннем Беларусі. Даматацыя прыняцця рашэнняў, якія ў найбольшай меры адпавядаюць нацыянальна-дзяржаўным інтарэсам Расійскай Федэрацыі, уключаючы пры гэтым нацыянальна-дзяржаўны інтарэс нашай краіны. Без аніякага ўздзеяння з Беларусі бокам паўстае раней прыняты міжрэжыяўны палітычны кантракт аказваецца, што яны супярэчаць нацыянальна-дзяржаўным інтарэсам Расіі.

Яскравым пацвярджэннем сказанага могуць служыць, прынамсі, перамавы паміж беларускім і расійскім кіраванствам па пытаннях увядзення адзінай грашовай адзінкі і адзінага эмісійнага цэнтру. Яшчэ зусім нядаўна дзяржаўныя лідэры Беларусі шэраў запэўнівалі, што ні пры якіх умовах яны не пагодзіцца на тое, каб адзіным эмісійным цэнтрам саюзнай дзяржавы стаў Цэнтрбанк Расійскай Федэрацыі, паколькі гэта, мабыць, будзе грубым парушэннем нашага эканамічнага суверэнітэту. І вось 20 студзеня бягучага года на пасяджэнні Вышэйшага Дзяржаўнага Савета ў Мінску беларускі бок пакарна дае згоду на ўвядзенне з 1 студзеня 2005 года расійскага рубля ў якасці адзінай грашовай адзінкі на ўсёй тэрыторыі саюзнай дзяржавы, не скажыце ніводнага слова аб тым, які ў сувязі з гэтым павінна будзе ажыццяўляцца эмсія саюзнай грошай. Хоць уся логіка разважанняў адначасна падкавае: адзіным эмісійным цэнтрам саюзнай дзяржавы стане Цэнтрбанк Расійскай Федэрацыі, і менавіта ён будзе праводзіць агульнасаюзнае грашовую-кредытную і валютную палітыку.

Ніякім чынам не адрознівае беларускае кіраванства і на каментары, якія на наступны дзень пасля гэтага паведамлення ў вышэйшым Дзяржаўным Саветае даў прэзідэнт Расійскай Федэрацыі на нарадзе з членамі расійскага ўрада. Між тым Уладзімір Пуцін на гэтай нарадзе адзначыў даўраўне, што эмсія расійскага рубля як адзінай грашовай адзінкі саюза Беларусі і Расіі будзе займацца толькі Цэнтрбанк Расійскай Федэрацыі і што толькі ён будзе забяспечваць правядзенне ў жыццё адзінай агульнасаюзнай грашовай-кредытнай і валютнай палітыкі.

Як бачна, беларускае кіраванства па пытанні адзінай грашовай адзінкі і адзінага эмісійнага цэнтру дае адну пазіцыю за адной, а разам з ім і дае і важнейшую частку эканамічнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь. Калі да гэтага дадаць да-

начную вышэй паліўна-энергетычную залежнасць нашай краіны ад Расіі, а таксама ўлічыць, што і агульнасаюзнае мытнае палітыка таксама распаўсюджваецца і праводзіцца ў жыццё пад дыктоўку расійскага кіраванства, дык даводзіцца прызнаць, што ўжо сёння ад нашага эканамічнага суверэнітэту і дзяржаўнай незалежнасці засталіся толькі «рожкі ды ножкі». Што Беларусь няўмольна пераўтвараецца ў далёкую пераферыйную Расійскай імперыі, у якой, паводле вобразнага выказвання суверэнітэту, «або вучонага ў галіне гісторыі эканомікі Фернана Браўна, жыццё людзей нагадвае чысылішча, а то і самае сапраўднае пекла».

У сувязі з адначасным вышэй паўстае пытанне: што рабіць? Дзе шукаць выйсце? Адрозніваючы пытанне як эканаміст, я не скажу нічога істотна новага. Магу толькі паўтарыць тое, пра што ўжо неаднойчы гаварылася і пісалася на старонках газет і часопісаў. Бо сёння практычна ўсе, і незалежныя, і афіцыйныя, прапартызічныя — эканамісты, складзіцца на адным і тым жа — без масавага ўдзелу ўзяцця замежнага капіталу, дапоўненага шырокім укараненнем у вытворчасць прагрэсіўных заходніх тэхналогій, беларуская эканомія з'явіцца не выбіраючы. Да гэтага, у сваю чаргу, беларускаму кіраванству трэба каронным чынам мяняць сваю ўнутраную і знешнюю эканамічную палітыку, раз і назаўсёды адмовіцца ад ідэі пабудовы «рыначнага сацыялізму» і незваротна стаць на шлях радыкальных рынковых пераўтварэнняў.

Пастараша ў самым сусім гурміна становіцца ў краіне максімальна спрыяльным інвестыцыйным мікраклімаце і адначасова ліквідаваць усе бар'еры на шляху наладжвання як мага больш цесных узвасемсуваў з многімі краінамі свету, найперш з найбольш развітымі ў тэхнічна-тэхналагічнай сфера, рэальна пазбываючыся як ад эканамічнай ізаляцыі Беларусі ў міжнародных адносінах, так і ад аднабокай (у асноўным на Расію) арыентацыі знешнеэканамічнай палітыкі.

Калі мы ўсё добра ведаем, што нам трэба рабіць, каб выбіць з эканамічнага крыжэ, дык чаму мы гэтага не робім? Чаму беларускае кіраванства замест таго, каб па-сапраўднаму заняцца ажыццяўленнем дзейных мер, накіраваных на пераадоленне эканамічнага крыжэ, захапілася інтэграцыйнымі тэхнікамі? Інтэграцыйныя тэхнікі, якія толькі пагаршаюць наша эканамічнае становішча, загняваюць беларускую эканоміку ва ўсё больш глухі куткі, з якога няма завальнавага выйсця?

У агульным плане адказ і на

гэтае пытанне таксама зразумела — значыць, гэта некаму выгадна. Я не буду тлумачыць, каму можа быць выгадна такая сацыяльна-эканамічная палітыка. Мяркую, і так гэта ўсім добра зразумела. Таму выкажу сваё меркаванне толькі па пытанні, чаму беларускаму кіраванству на працягу многіх гадоў удалася праводзіць палітыку, якая не адпавядае вышэйшым нацыянальным інтарэсам беларускага народа? І што трэба рабіць нам, рэальным грамадзянам, каб кардынальна змяніць да лепшага існуючую сітуацыю з захаваннем нашага эканамічнага суверэнітэту і дзяржаўнай незалежнасці?

Папале майго глыбокага пераканання, галоўнай прычынай нашых бедзав у з'яўленні незалежнасці беларускага народа. Нашы людзі ў асноўнай сваёй масе дакладна не ведаюць, што рэальна адбываецца ў эканоміцы і ва ўсіх астатніх сферах жыццяздзяйснення, якія існуюць патрозы нашаму суверэнітэту і дзяржаўнай незалежнасці. Бо каб яны ўсё гэта добра ведалі і разумелі, пак не сідзілі б са складаных рук.

І тут многае магла б зрабіць інтэлігенцыя. Хто, калі не яна, павінна заняцца актыўнай асветніцкай работай.

У цяжкім згодзе з Іосіфам Сярэдзічам, які праз «Народную волю» заклікаў апавізіўных палітыкаў ісці «у народ», на заваі, фабрыкі, у калёны і саўзны, на прапрыемствы, арганізацыі і ўстановы. З тым каб там, у працоўных калектывах, даводзіць да шырокіх працоўных мас сваё мэты і задчы.

Удалатак мне хацелася б павіраць нашым апавізіўным палітыкам больш актыўна, больш прымышлова рэагаваць на любыя негатыўныя з'явы, што адбываюцца ў нашым грамадстве, на любыя пралікі і промахі ў рабоце беларускіх улад. Да прыкладу, «нахала» кіраванства краіны на Нацыянальную Акадэмію навук, спарудзіўшы рэальную пазбываючую вышэйшую пазбываючую расійскай навуку, паставіўшы акадэмічных вучоных у незадырсоўнае становішча. Апавізіўным палітыкам варта было б адрознівацца за гэты факт, рашуча стаць на бок адзінадушных работнікаў і пастараша давацца да народа, які нешта павінен стварыць для ўсяго нашага грамадства можа мець разбурэнне акадэміі. Колыкі новых сяброў і прыхільнікаў у іх добрых знаёмых і блізкіх даючы гэтым яны маглі б займець?

Або такі аказ, больш свежым прыклад. Кіраванства краіны прыняло новы маратываў-прававы акт, які фактычна пазбывае пераважную большасць ачынных індывідуальных прадпрыемальніцтваў рэальнай мажлівасці працягваць сваю

дзейнасць. Чаму б у такім выпадку нашым апавізіўным палітычным партыям не падключыць самым актыўным чынам да барацьбы прадпрыемальніцтва за свае правы і эканамічны інтарэсы? Дарчы, нягледзячы на ўсіх малаго і сярэдняга бізнесу, іх у нас не так ужо і мала. А галоўнае — гэта сацыяльна і палітычна найбольш актыўны пласт нашага грамадства, і яго падтрымка апавізіўным палітычным партыям была б дапамога нялішняй.

Нарэшце, варта зазначыць і такі ачыны промах у дзейнасці нашых апавізіўных палітычных партый. А Лукашэнка падчас сваіх выступленняў, калі ён у запале алыходзіць ад напісанага тэксту, вельмі часта дае шуюныя падставы для крытыкі. Так было, прынамсі, калі ён у адказ на абразлівы выказванні расійскага прэзідэнта даваў сваім грамадзянам, што Беларусь — не «муха», якая корміцца расійскай «катлетай». Так, у гутарцы з журналістамі падчас неадназначна нацыянальнай каманды па бітлоне ён заявіў літаральна наступнае: «Калі падлічыць усе ўважаныя прафесіі, то цяжка сказаць, у чый бок злучыцца ішлі. Гэта дзіцячыца і ўсіх астатніх узаемных л'юам і данамог». Другім разам Лукашэнка прывёў канкрэтныя лічбы, з якіх вынікала, што Расія ад інтэграцыі з Беларуссю атрымала значна болей, чым наша краіна.

Завалася, чаму б нашым апавізіўным палітыкам не спытаць у кіраванства краіны, а навошта тады нам патрэбна такая дружба з Расіяй? Чаму мы павінны дзяліцца з ёю сваімі даходамі? Чаму ў такім выпадку мы лічым сябе абавязанымі выплачваць Расіі свае даўгі і не лічым патрэбным запатрабаваць ад Расіі, каб і яна таксама заплаціла нам сваё? Хто ўсё гэта прэзідэнт так нешчыльна, не па-пасадарску распаўсюджае нацыянальнымі каштоўнасцямі беларускага народа?

На жаль, такіх пытанняў да Лукашэнка і боку апавізіўных палітычных партый мы не пачулі. Як быццам іх гэтыя пытанні зусім не хваляюць.

Перакананы, пры захаванні такога становішча, нам не ўбачыць святла ў канцы тунэля. Апавізіўных палітычных партый будучы па-ранейшаму заставацца дробнымі, не здольнымі па-сапраўднаму змагацца за ўладу, а дзеючыя палітычныя і дзяржаўныя лідэры будучы рабамі ўсё, што толькі ім узаўмашы. Народ жа будзе працягваць знаходзіцца ў латаргійным сніе, не бачачы той рэальнай палітычнай сілы, якая ў стане вывесці яго на шырокую дарогу да лепшага долі, а наша Беларусь будзе нахільна ўсё больш страчваць свой суверэнітэт і дзяржаўную незалежнасць.

ПУЛЬС

Беларускія велагоншчыкі заваявалі два медалі

13 красавіка ў Кейптауне (ПАР) завяршыўся розыгрыш узнагарод трэцяга этапа Кубка свету.

У вострай барацьбе беларускія велагоншчыцы Святлана Івахоненка і Наталля Цылінская занялі адпаведна першае і другое месцы.

Былой расіянкай Святлана Івахоненка, якая перайшла пад беларускі сцяг у гэтым сезоне, не знайшоўся роўных у гонцы на 20 кіламетраў па ачках. Яна з сур'ёзнай перавагай абышла сваю канкурэнтку Веру Карару з Італіі. Наталля Цылінская (35,921), чатырохразова чэмпіёнка свету, у адной са сваіх каронных дысцыплін — гіце на 500 метраў — саступіла таксама чэмпіёнцы свету мексіканцы Нэнсі Кантэрас (35,741).

Юрый ФЭЛАРАЎ, Белар.ПАН.

Начная страляніна ў Брэсце

У ноч з 13 па 14 красавіка на вуліцы Брэсцкіх дзівій затрыманы пяцёра жыхароў вобласці, якія арганізавалі страляніну на прыгарадным чыгуначным вакзале ў Брэсце.

Супрацоўнікі патрульна-паставой службы Ленінскага РАУС абласнога цэнтру калі дзюх галіны ночы пачулі некалькі стрэлаў у раёне прыгараднага вакзала. Пры пад'ездзе да месца здарэння яны ўбачылі аўтамабіль «аўда», які ад'язджаў. На паграбаванне спыніць выхадзіць не атрымалася. Супрацоўнікі аб'яўляюцца «Ахова», якія пахлелі па выхадзі, дапамагі блікаваць дарогу, і на вуліцы Брэсцкіх дзівій аўтамабіль быў затрыманы. Пры затрыманні супрацоўнікам міліцыі даялася выпарыстаць табельныя пісталеты.

У аўтамабілі разам з валіццелым знаходзіліся пяцёра чалавек: жыхары Брэста, Жабінкі і Жабінкаўскага раёна, а таксама жыхарка Пінска. Пры аглядзе мясцовасці калі аўтамабіль была знойдзена страляна «САЙГА-410», з якой, вядома, і стралялі. У машыне знойдзена расліныне рэчыва зняжэнага колеру, што нагадвае экстрат опіуму.

Валіяніна КАЗЛОВІЧ.

Згарэлі ў агні

Шэсць чалавек загінулі за апошнія тры дні ў Беларусі падчас пажаўраў. Як паведамляе Белар.ПАН у прэс-службе МНС, пяцёра з іх загінулі ў выніку пажаўраў, што адбыліся ў вёсках і гарадах. Прычынай іх загінуцця ва ўсіх трох выпадках стала несапраўднасць пры кураванні гаспадароў прыватных дамоў.

Дзмітрый БЕЛЬСКІ.

ТАКАЯ ЖИЗНЬ

Бедные люди совхоза «Днепр»

В совхозе «Днепр» Оршанского района задолжали по детским пособиям за полгода. Женщины, работницы совхоза, возмущались и писемным пригрозили районному начальству не выйти на работу. Из района приехали чиновники и на центральной усадьбе совхоза Красновое растолковали женщинам, что деньги на выплаты не дают, потому что их мало «выскаки» в своем совхозе». Чтобы выйти из положения, районная власть разрешила совхозу продать на мясо 15 коров. Выручка от продажи пошла на выплаты детским пособиям. Пособия выплачивали 28 женщинам за пять месяцев: с сентября прошлого года по январь нынешнего включительно. Сумма для сельских жителей приличная.

Женщины успокоились: будет на что жить ближайшее время. Они даже зарплату не требуют, не выплаченную за январь.

По сравнению с «детскими» зарплатами минимальная. Если детские пособия за последний месяц — 55 тысяч 400 рублей, то зарплата от 100 до 170 тысяч, то зарплата за январь в среднем 15-20 тысяч. У старательной доярки — 62 тысячи. У квалифицированного механика — 29 рабочих дней — 41 тысяча. У главных специалистов совхоза оклад — 55 тысяч 400 рублей... Задолженность совхоза за электроэнергию на 1 марта текущего года — 701 миллион рублей. 50 процентов от этой суммы — пеня. Задолженность за газовое топливо — 234 млн. рублей. Уже три года, как хозяйство не пользуется газом, но расплатиться за предыдущие годы не может. По всем службам совхоза отключены телефоны, велика задолженность связистам. В марте подключили директоский телефон в виде исключения.

Из совхоза уходят квалифицированные специалисты, механикаторы и доярки. В этом году ушло 50 человек. Если даже не определились с местом другой работы, то все равно уходят. Спасаются. Прошедшей зимой у многих не было денег купить топливо. Мерзли в холодных хатах, собирали по берегу реки хворост, чтобы истопить печи. Грелись самодельными электрическими печками, пока не обзавелись электричеством за неплату. Не редкость ныне, когда вместо электрических проводов из-под крыши жилого дома торчат ржавые обесточенные провода.

Первыми ощутили бедность в первую очередь многодетные семьи. Яркий пример — семья

Зюльковых. В этой семье — восемь детей. Старшая дочь — взрослая, а семеро ходят в школу. У Зюльковых электричество отключили еще осенью, так как задолженность семьи перешагнула за 200 тысяч. Зимой страшили без топлива, в хате было настолько холодно, что замерзала вода в ведре, иней покрывал стены. С обложкой и одеждой для детей — тоже проблемы. В 30-градусные морозы они бегали в резиновых сапогах... Жители Красновое, глядя на семью Зюльковых, говорят: поневоле станут заложниками бедности, когда нет денег на обувь и одежду.

Мать этого семейства работает в полеводстве, где зарплата совсем низкая. Отец работает в строительной бригаде совхоза. Зарабатывал мизер и ушел с совхоза совсем. Теперь перебивается случайными заработками. В хате Зюльковых прогнили пол, давно не крашеные двери, не клеены стены. Семья попросила помощи у хозяйства, чтобы сделать хотя бы косметический ремонт. Несколько раз к ним приходили комиссии, осматривали состояние жилья, но помощи так и не оказали.

В Красновое не только многодетные семьи живут бедно. У семьи Власенко один малолетний сын. Мать рассказала, что работала полевой дояркой и зарабатывала 10-15 тысяч. Оставила работу. Меньшего сына одевает и обувает старшие, уже взрослые дети, которые работают в городе. Если бы не их помощь, то не знает, как бы вышла. Возраст у нее предпенсионный, всю трудовую жизнь работала здесь, устроится где-либо вне совхоза на новую работу шансов не имеет...

Марина ГРАК.

Витебская область.

ГЛАС НАРОДА

Вместо проездных — магнитные карточки?

Недавно по Белорусскому телевидению промелькнуло сообщение о том, что разрабатывается новая система оплаты проезда в общественном транспорте на основе магнитных карточек вместо проездных. При этом каждое транспортное средство будет оборудовано специальным считывающим устройством, а магнитные карточки будут рассчитаны только на определенное количество поездок. Прежде чем обсуждать это новшество, следует выяснить, что такое поездка в общественном транспорте. Это удовольствие или необходимость? Да, это благо, когда вместо длительной ходьбы есть возможность проехать. Но я не знаю, есть ли билетеры, кроме детей, просто так кататься в автобусах, троллейбу-

сах? Если есть возможность не пользоваться общественным транспортом, если работа расположена вблизи дома, то этому только радуется. Поэтому пользование общественным транспортом следует считать вынужденной необходимостью.

Таким образом, проездными пользуются те, кому пешком на работу не поспеть, кому надо совершить переезды, надо заезжать на рынок или в магазин и т.д. Покупатели проездных, помимо трат на покупку самого проездного, тратят время на сами поездки, тратят путевники, давняя в переполненных автобусах, и, самое главное, тратят свое здоровье, простуживаясь на остановках в ожидании транспорта.

Кого же касается разрабаты-

ваемое новшество, по ком оно удирит в первую очередь? Конечно, по тем, о ком я сказал выше. Пользователи проездных будут платить гораздо больше, чем сейчас. При этом дополнительная плата пойдет не только транспортным организациям, но и в значительной мере фирмам, обслуживающим новую систему, а запросы у таких фирм, можете себе представить, не скромные.

В конечном итоге за наши деньги разрабатывается дорогостоящая система, которая будет хорошо чистить наши карманы. Я предполагаю, что это делается нашими городскими чиновниками или за определенную мзду от фирмы-разработчика системы, или в этой фирме работают их родственники.

Уважаемые читатели! Я бы хотел, чтобы поднятый мною вопрос стал началом обсуждения более широкого круга проблем о том, как чиновники тратят наши деньги.

В первую очередь, мне кажется, следовало бы рассмотреть реконструкцию площади Независимости! Так ли актуальна эта работа? Сколько она стоит? Что она даст жителям столицы?

А замена вполне хороших асфальтовых тротуаров на бетонные плитки? За спасибо такие работы не делаются. Платить за все приходится нам.

Михаил ГОЛЫНКА, житель Минска.

Ни проехать ни пройти

«Скорой помощи» не дожидаясь, почтальон с тяжелой сумкой не добрался до нас. Хорошо бы иметь крышу, но нас проектом планом не были предусмотрены. А вот дороги... Без них — слово в камешном веке.

Куда мы только не писали! Но начальство нас не слышит. Слово в насмешку, из отдела по земельным ресурсам и землеустройству Пинского горисполкома К.Печко описывает колоссальные удобства всех видов, которые мы якобы имеем.

Но вот бы пожить эти и иные руководители в наших «Вересах»!

Думайте больше, волонтеры

люди со всего мира от 18 до 27 лет. Волонтерские проекты делаются на социальные, экологические, реставрационные, художественные, музыкальные, религиозные... Объявив название городов, готовых принять помощников из Беларуси, разбегутся глаза: Барселона, Париж, Амстердам... Но «халая», так любимая белорусами, и является тем бесплатным сыром, который известно, где лежит. Конечно, питание и проживание оплачивают, даже деньги на карманные расходы предоставляют. И

работать всего-то 4-8 часов, суббота, воскресенье — выходные, работа непостоянная. Но тут начинаются небольшие проблемы. Во-первых, знание языка. Чтобы поехать волонтером за тридцать земель, нужно знать родной язык этих земель или английский. Тут и расставлена ловушка для наивных незнаек — анкета заполняется на английском языке. Помимо стандартных вопросов, нужно ответить на вопрос: «Почему мы решили принять участие в волонтерском про-

екте?». Если ваш ответ не удовлетворит принимающую сторону, вы вынуждены не поехать.

Во-вторых, необходимо вступить в «Лигу», заплатив членский взнос плюс взнос, величина которого зависит от страны, куда запланирована поездка.

В-третьих, волонтер сам приобретает билеты и добираться до места назначения, хотя обещают расплатиться маршрутом.

Думайте, прежде чем ехать!

Анастасия ГОНАКОВА.

КОЛОНКА ЮРИСТА

Автор рубрики Олег ВОЛЧЕК ждет ваших вопросов

Трудовой контракт

На какой срок заключается трудовой контракт? С кем заключается трудовой контракт? Как происходит увольнение по окончании контракта? Какие выплаты производятся по расторжению контракта?

А.П.Иванович, Брестская обл.

Трудовой контракт заключается на срок от 1 до 5 лет. Трудовой контракт может быть заключен со всеми работниками. По истечении срока контракта работник может быть уволен. При расторжении контракта работнику выплачивается заработная плата, компенсация, если не использован отпуск, другие выплаты, предусмотренные контрактом или коллективным договором.

Очередь на жилье

Конфликт международного сообщества с Ираком близок к завершению. Режим Саддама Хусейна пал. История предоставила народу Ирака уникальный шанс построить новое демократическое общество. Тем интереснее ознакомиться с сенсационными фактами из недавнего прошлого этой ближневосточной страны. Тем более, что эти факты прежде практически нигде не публиковались. Мы предлагаем читателям "Народной воли" продолжение фрагментов книги "Ирак: от страха к свободе", изданной Государственным департаментом США. В некоторые факты трудно поверить, и невольно задаешься вопросом: неужели такое возможно в наше время?

Ирак: от страха к свободе

(Продолжение. Начало в №1865, 66)

За время правления Саддама Хусейна Ирак являлся государством-спонсором терроризма, продолжая свою давнюю политику обучения, политической поддержки и убеждения разномысливших террористических организаций. Не удивительно, что Ирак стал единственной арабско-мусульманской страной, которая не осудила теракты, совершенные в США 11 сентября 2001 года. Фактически иракский режим публично отпраздновал массовое убийство более 3 тысяч человек на американской территории.

Связь с террористами

Показания перебежчиков из Ирака, дополненные сообщениями СМИ и других источников информации, указывают на существование в этой стране широкомасштабной и активной программы подготовки террористов. Центр этой деятельности находится в юго-востоке Ирака в районе под названием Садмун Пак. В ряде телеинтервью в программе "Линия фронта" несколько бывших иракских военных рассказали, что Садмун Пак представляет собой строго секретную базу подготовки террористов, где террористическому ремеслу обучались арабы как иракского, так и неиракского происхождения. Вот что сообщил Саба Ходава, служивший в 1982–1992 годах в иракской армии в звании капитана: "Подготовка включала в себя отработку приемов захвата самолетов, поездов и автомобилей вместе с наводчиками в них людьми, закладку бомб в города и убийства. Будущих террористов также учат, как готовиться к операциям с самодельными бомбами. Например, их учат, как обходить взрывчатку и взорвать себя в людном месте".

По словам Ходавы, неиракцы готовились отдельно от иракцев, и им давали строгий наказ не общаться и не встречаться с обучаемыми иностранцами. Специальная подготовка с отработкой навыков похищения людей и захвата транспортных средств проводилась иракскими разведывательными службами. В некоторых случаях, сообщил Ходава, небольшие группы проходили весьма специализированное обучение — например, изучали английский язык, фарси или иврит в рамках своей подготовки к "делу".

Ходава также подтвердил многочисленные сообщения в прессе о том, что на тренировочной базе даже имелись реактивный самолет "Боинг-707", который использовался для обучения приемам захвата авиалайнера, начиная от тайного проноса оружия на борт и заканчивая метанием гранат. Показаниями подтверждаются также сообщения о том, что в "Аль-Кайде" находились в Ираке.

Коррупция

Ирак Саддама Хусейна можно охарактеризовать как "предприятие", которое полностью находилось в его собственности. Коррупция не только пронизывала всю систему государственного управления, но и практически всецело служила обогащению Саддама, его семьи и ближайших сторонников режима. Большая часть богатства Саддама была добыта в результате применения сложных схем контрабанды нефти вне предписанной ООН программы "Нефть в обмен на продовольствие", обогащения продаж нефти скрытыми дополнительными налогами и валютных манипуляций. Все это, в конечном счете, принесло лично Саддаму и его режиму миллиарды долларов.

Согласно последнему докладу о всеобъемлющем исследовании этих незаконных источников доходов, опубликованному в сентябре 2002 года Коалицией за международное правосудие, за период с 1997 года Ирак ежегодно незаконным путем зарабатывал 6 млрд. долл. в рамках программы ООН "Нефть в обмен на продовольствие" и еще 2 млрд. долл.

В год от контрабанды, взяток и других манипуляций с этой программой. Эти деньги, которые должны были бы служить иракскому народу, использовались для личных нужд Саддама. Имеющиеся факты четко указывают на то, что этот диктатор "приватизировал" громадные природные ресурсы Ирака и использовал их ради собственного обогащения и финансирования своего режима и приобретения смертельных наступательных вооружений. По некоторым данным, личное состояние Саддама Хусейна превышало 6 млрд. долларов. Его семья и ближайшие сторонники жили внутри "стеклянного колпака" богатства и привилегий, который защищал их от всех тягот и невзгод, которые выпали на долю иракского народа за десятилетия войн, репрессий и погоны за оружием массового поражения.

Одним из показателей экстраординарности и мании величия Саддама Хусейна является охватившая страну по его милости после окончания войны в Персидском заливе вакханалия "дворцового строительства". В Ираке насчитывалось более 40 дворцов и президентских резиденций, рассредоточенных по всей стране, в некоторых из которых, по сообщениям международных визитеров, были позолоченные сантехники, мраморные залы и даже водопады и озера сложной конструкции.

Вопреки утверждению о том, что некоторые из этих комплексов предназначались для развития иракского народа, в действительности они служили исключительно Саддаму, его семье и любимым соратникам. Например, в апреле 1999 года в Ираке был торжественно открыт расположенный в 136 километрах от Багдада дворцовый комплекс Садмун Пак. Садмун Пак — это огромный комплекс из дворцов, музеев, спортзалов, площадок, луна-парков и более 600 комнат, доступ в который был открыт только государственным чиновникам.

Наглядным примером болезненного отношения правящего режима к упрекам в роскоши и изнеженности служат сообщения оппозиционных источников о том, что один из архитекторов, возводивших президентские дворцы на родине Саддама, в городе Тикрите, был казнен лишь за то, что посмел рассказать своим друзьям о роскоши этих дворцов.

Курс на войну

Саддам Хусейн обрел всю полноту власти в Ираке в результате путча 1979 года. Он сразу же привнес свою страну к катастрофе и кровопролитию восьмилетней войны с Ираном. В результате авантюризм Саддама стоил жизни более 300 тыс. иракцам при общем числе погибших, превышающем один миллион человек, и обременил Ирак непосильными долгами, общая сумма которых может превышать 60 млрд. долларов.

Невыразимой на свой впечатляющий провал в попытке достижения единственной военной цели против Ирана и стремился взять под свой контроль нефтяные ресурсы Персидского залива, Саддам вновь предположил беззастенчиво пролить кровь и разбавить богатство своего народа. В августе 1990 года он вторгся в Кувейт и угрожал дальнейшей агрессии против Саудовской Аравии и других государств Персидского

ДАЙДЖЕСТ

В Вильнюсе участники митинга потребовали отставки президента

Отставки президента Литвы Роландаса Пакса и министра внутренних дел Юозаса Бернатониса потребовали участники митинга, состоявшегося перед зданием канцелярии главы государства. Примерно две тысячи людей разного возраста по призыву организации молодых консерваторов Литвы собрались на гражданскую акцию "Защищайте конституцию президента". Митингующие протестовали против отставки мэра Вильнюса Артураса Зукаса, обвиняли власти в том, что они якобы ограничивают волю избирателей и гражданские права жителей. Некоторые участники акции держали плакаты с оскорбительными надписями в адрес президента. В Литве в последние дни возникла волна недовольства по поводу того, что на прошлой неделе мэром Вильнюса избран представитель правящей Социал-демократической партии Гедиминас Паулишас, а представитель оппозиционного Союза либералов Зукас лишился этого поста.

Армия Грузии начала переход на стандарты управления НАТО

Подготовка программы постепенного перевода вооруженных сил на стандарты НАТО начала Министерством обороны Грузии. "В связи с этим представители Агентства стандартизации НАТО проведут в Тбилиси 22–26 апреля семинар, на котором грузинскому генералитету будут доведены требования, предъявляемые альянсом к деятельности Вооруженных сил, а также варианты внедрения иностранных стандартов", — сообщил в понедельник источник в Минобороны Грузии. В свою очередь начальник Координационного штаба программы НАТО "Партнерство ради мира" Генштаба ВС Грузии вице-полковник Ираклий Баткушвили заявил, что "в связи со стремлением страны вступить в Североатлантический альянс предстоит позитивно перейти к принятым в нашей армии принципам планирования, связи, управления, и так далее, на натовские принципы и стандарты". Грузия заявила о стремлении вступить в НАТО на практическом саммите альянса в ноябре 2002 года.

Возле посольства США в Кабуле прозвучал мощный взрыв

В столице Афганистана Кабуле недалеко от посольства США и расположенных миротворческих сил прозвучал мощный взрыв. Как полагают обеспокоенная место происшествия полиция, взрыв мог быть вызван ракетой, запущенной с восточных окраин города. Пока не ясно, достигла ли ракета намеченной цели. Кроме того, афганские силы сообщили, что на востоке страны взорвалось начиненное взрывчаткой такси, в котором находились четыре человека. Все они погибли. Находясь в машине два неидентифицированных пакистанца и гражданина Йемена, по-видимому, планировали осуществить теракт. Автомобилем управлял бывший офицер разведки талибского правительства Баха Малхун.

В результате падения автобуса в ущелье погиб 21 школьник

На севере Греции школьный автобус упал в ущелье, в результате чего погиб 21 ребенок и еще 23 ранены. Катастрофа произошла примерно в 350 километрах от Афин на извилистой горной дороге. Автобус упал с высоты около 90 метров в ущелье скальных ущелий. В автобусе находились 49 человек, в том числе водитель и два учителя. Возраст пострадавших детей — от 14 до 16 лет. Они возвращались с экскурсии в Афины в свою школу, до которой оставалось проехать около 70 километров. По предварительным данным, автобус потерял управление в тот момент, когда водитель пытался объехать выпавшие из грузовика бревна. Пока не ясно, двигался ли грузовик навстречу или следовал перед автобусом. Катастрофа произошла в сумерках на печально известном узком извилистом участке национальной автомагистрали. Судя по телепередачам, автобус практически разрушен.

На Кубе казнены трое угонщиков паромов

Вынесенный трем угонщикам приговор кубинского суда был затем подтвержден Верховным трибуналом и Государственным советом Кубы. Террористы захватили паром, ходивший в Гаванском заливе, утром 3 апреля и немедленно потребовали, чтобы судно, на борту которого было около 40 человек, шло к берегам США. В случае неподчинения они грозили выбросить пассажиров паром в море. Днем 3 апреля на судне кончилось горючее и паром стал медленно дрейфовать в направлении побережья Флориды. Тогда представители кубинских властей вступили с угонщиками паромов в переговоры и убедили их согласиться на то, чтобы паром отбуксировали в порт Мариэль, расположенный чуть западнее Гаваны. Власти Кубы были готовы отпустить угонщиков паромов, если бы с террористами не удалось договориться мирно. Днем 3 апреля угонщики отпустили трех пассажиров паромов, чувствовавших себя плохо, — двух женщин и мужчину. После этого власти заявили, что применят силу, если ситуация с угонщиками станет критической, и это предупреждение напугало террористов. Паром вернулся в Гавану под конвоем крейсера кубинской береговой охраны. Захватившие паром люди сдались кубинским властям.

По числу смертных казней в мире лидируют Китай, Иран и США

Правозащитная организация Amnesty International обнародовала данные своего последнего исследования проблемы смертной казни в мире. Данные гласят, что за последний год в мире было казнено по меньшей мере 1526 человек, 80 процентов из которых подверглись насильственной смерти в Китае, Иране и США. По имеющимся в организации сведениям, в Китае казнили 1060 человек, в Иране — 113, в США — 71.

Латвийский Сейм запретил негражданам участвовать в референдуме по ЕС

Латвийский сейм отклонил предложения левых фракций разрешить постоянным жителям страны-негражданам участвовать в предстоящем 20 сентября референдуме о вступлении Латвии в Европейский Союз. Депутаты правых партий при этом сослались на Конституцию Латвии. Как заявила коллегам депутат от правящей партии "Новое время" Солвита Меллуме, согласно основному закону, "суверенная власть принадлежит народу Латвии, а народ — это граждане".

(Окончание следует.)

АСОБА

Як Алесь Пушкін «штурмуе» Белакаменную

Аляксандр Пушкін пісаў у свой час вершы, пазмы, апавесці, раманы. Алесь Пушкін даўдзіць персанальныя вытвы. Не толькі на сваёй малой радзіме, у вёсцы Бобр Круцкага раёна, але і за мяжой. Адуу з такіх вытвў Алесь Пушкін вырашыў прывесці ў Маскве. Мае яна вельмі цікавую, нават крыху правакацыйную назву — "А. Пушкін і яго Беларусь". Яна працуе да 20 красавіка.

Беларускі мастак спадзяецца выклікаць сваімі творамі ўвагу спешчаных маскоўскіх "тур-маляў". Ды і заробіць крыху грошай ён не супраць. Арганізаваў выставу ў расійскай сталіцы беларускім Пушкіну дапамаглі добрыя людзі — як мясцовыя, крупскія, з якімі побач жыў мастак, так і беларусы, што пражываюць у Маскве.

Але размова наша з А.Пушкіным пачалася не з тэмы мастацтва...

— Алесь, ты даслаў у рэдакцыю шмат фотаздымкаў, на якіх падаюць ручкі маскоўскіх працяжнікаў — павелічаныя твае вытвы на Варшавым. Скажы, калі ласка, жонка не раўнуе? — Жонка дазволіла мне гэты піяр. Я скажу ёй: "Яначка, трэба пацярпець". Велаш, у Беларусі зараз б'юць дубінікамі на вуліцах. Па тэлевізаві паказваюць розныя жахі пра тое, як у Мінску разганяюць дэманстрантаў. І як забіваюць у Іраку. А я — на кантрэсце — стаўшу на калена, цалую рукі маскоўскім красуням...

— Хто наведвае тваю выставу?

— На відкрыццё бачыў многіх землякоў, якіх хвалюе лёс Бацькаўшчыны. Яны ў свой час дадзілі ў расійскай сталіцы канцэртны Андрэя Мельнікова і Віктара Шалкевіча, сустракалі Сямёна Домаша. Сюжэт пра мяне выставу, дарчы, быў пракрануты па маскоўскім сталічным тэлебачанні.

— Але штосьці прамаўлялі цэнтральныя каналы саюзнай нам дзяржавы, для якіх ты, мусіць, — апазіцыянер. Ці не бачыш у гэтым наўчальны нейкі падтэкст?

— Павеламленні з запрапанаваным на выставу мя даслаўлі на ўсе каналы, уключаючы РТР і ГРТ. Паўла Шарамета, напрыклад, запрашаў персанальна. Але ніхто з іх не прыйшоў. Магчыма, не дазволіла іх кіравніцтва. Толькі Андрэй Булакінаў з канала "Культура" здымаў на выставе невялічкі матэрыял для сваёй праграмы.

— Калі глядзіш твае здымкі з Масквы, здаецца, што вы там часта гарнавалі з бел-чырвона-белым сцягам. Нават на ўваходзе ў галерэю вісяць два сцягі. Ці не чапляеш з гэтай нагоды да вас маскоўскай міліцыі?

— Ці не. Паліцыя на тое, што яны нават не ведаюць наш сцяг...

— Кажуць, ты спрабаваў узяць штурман беларускую амбасаду ў Маскве?

— Я проста хацеў запрасіць нашата амбасадару Уладзіміра Гукторэва на сваю выставу. Менавіта дабра трапіла на ганку амбасад, разглядаючы праз відавасеры. Потым раз'юсяныя жаночы голас прапанаваў мне даслаць сваю інфармацыю амбасадару па факсе і павелічыў, што амбасадар не прымае без папярэдняга дамаўлення. А яны, што мне прывітаць нікому нічога не гаворыць. Я вырашыў сесці на тэлефон. Пасля праглядата "футбола" ад аднаго чыноўніка амбасады да другога ўсё ж такі трапіў у будынак. Запрашэнне сваё перадаў, але ўражанне ад "дыпламатычнага" прыёму ў мяне засталася не самым лепшым.

— Адыжыцца ад гэтых вытвў у Маскве, скажы, калі ласка, як ты ставішся да таг завага Усебеларускага сходку інтэлігенцыі, які праішоў наядуна ў Мінску?

— Я быў дэлегатам і скажу, што адыжылося тое, чаго мы баяліся. Сход застанёўся на мой погляд, звычайным працоўным мей-рэспрымствам. Рэальнага ўплыву на грамадскія і палітычныя жыццё краіны гэты ён не зрабіў. Гэта ж можна сказаць і пра святкаванне Дня Волі. Апазіцыянеры ўсё падцілілі — і Куратэвіч, і Лынь, і Іван Волі. Пятрыны новыя людзі, іх напугаў, на-роўнаса само жыццё. Я асабіста кажаю сабе "Ч"...

— Што гэта за "Ч"? — Гэта магчымае абстрактнае сітуацыю ў краіне. Не проста паўзучая інкарпарацыя Беларусі ў склад Расіі, а калі брэ, напрыклад, атучана афіцыйнае паведамленне пра тое, што з'яўляецца расійскай рублёў, ш ал-бузашча рэфэрэндум ад правага паўнамоцтва А. Лукашэнка...

— Дарчы, калісьці ты збіраўся ўзначаліць антырада-дэманстрацыю на калі, пры-маючы галавой рышчкі меч. Не адмовіўся ад гэтай ідэі?

— Гэта было даўно, у 1990 годзе. Я тады дамаўляўся ў Ратам-цы пра арэнду калы, заплаціў нават 25 рублёў. Але потым ка-лавак, з якім я дамаўляўся, рап-там зразумеў, што арэнда ято калы будзе звязана з акцыяй святкавання Дня БНР. Ён вельмі пажураўся і даў мне ад-варот пажураць. Зараз, кажучы шыфра, мне гэтым займацца не вельмі цікава. Зусім іншыя часы. Раней, калі я пачынаў свой пер-форманс, мог увес істэтуць вы-ваіць на вуліцу. А сёння? Ціпер людзей не вышліш на зямлі са-страшна: паглядзі, якія рэзаль-ныя купкі выходзіць пратэста-ваць. Ты памятаеш, колкім выйшла на вуліцу ў верасня 2001 года, калі нас надурывілі з прэ-зідэнцкім выбарамі?

— Ці праўда, што, вярнуўшыся дамоў з таго пекла, ты адмовіўся ад усіх ільгот?

— Праўда. Яшчэ ў 1991 годзе. Больш таго, я вярнуў сваіх землякоў на зямлі са сло-вамі: "Дзякуй, але я не магу гэ-трымаць. Таму што з'яўра, можа, вам захапіцца паслаць нас "выконваць інтэрнацыяна-льныя долі", напрыклад, у Эсто-нію! Чатыры сотні іншых "аф-

Даведка «Народнай воли»

Алесь Пушкін

Нарадзіўся 6 жніўня 1965 году ў мястэчку Бобр Мінскай вобласці, дзе жыве і зараз. Бацька — электрык, маці — рабочая лес-прагаса. Вышчаўцаў рэспубліканскага каледжу мастацтваў і Бе-ларускай акадэміі мастацтваў. Упершыню наладзіў выставу сваіх твўраў у Віцебску ў 1991 годзе. Мастацтвам пераформавані займа-ваўся з 1989 года, самыя ачыны — "Ганца для прэзідэнта" 21 ліпеня 1999 года, за якую атрымаў 2 ады з'яваўлення ўноўна. Адрэстаўраваў ваіны за 2,5 тысячы квадратных метраў беларускага барока, зра-біў шмат новых фрэсак у барочным стылі — "Святы Антон Па-бунскі", "Святы Ціцыла", расіскаў царкву ў сваёй роднай вёсцы. Працаваў як сцэнаграф у Беларускім нацыянальным акадэміч-ным тэатры імя Якуба Коласа ў Віцебску, удзельнічаў у па-стаўках "Кароль Лір" Шэкспіра, "Фракен Жулі" Стрыдбергера, "Палкоўніку ніхто не піша" Маркеса і г.д.

Пасля таго, як з-за ніску ўлад была зачынена яго прыватная га-лерэя сучаснага мастацтва ў Віцебску, зарэгістраваў і гэтых выставак, пераважна за межамі Беларусі — у Германіі, Расіі і зямці далей.

— Дарчы, які наступны пер-форманс рыхтуеш? — Не прыйшоў час гаварыць! Даведка, калі на-ступіць час "Ч". — Я чытаў, што ты служыў у Афганістане. Гэта праўда? — Так. У 181-м вералётным палку.

— Але твой вобраз не супадае з вобразам "афганца". Як табе ўдалося захапіць мяккасць і інтэлігентнасць?

— Усе мае сябры, калі мы вярнуліся адтуль, цягнулі мяне на розныя сходкі. Але я не хадаў. Я не хачу рабіць з Аф-ганістана бізнес, як зрабілі шмат хто з маіх былых таварышчў па службе. Некаторыя з іх зараз паспяхова ганяюць гаралкі, цыгарэты. Я пятаўся ў іх: ча-му вы заўсёды дзейнічаеце заады з урадам? Ча-му вы разам з тымі людзьмі, якія вас учора пасыла-лі ў пекла, а сёння кідаюць кошту-ку — розныя лютыты, кватэры, ма-шыны, калідзіянікі, вша-магніфікацыі.

Мяне заўсёды дадзіла, што большасць "афганцаў" хочуч застанца імі да канца жыцця. Многія з іх, скажу дарчы, спе-куючыя сваім "афганствам". Я ж лічу, ім лепш стаць добрым настаўнікам, урачы, маста-камі, будаўнікамі.

Я сам, дарчы, ніколі не кідаўся на нейкую коштуку, та-му, напэўна, і не стаў прафесійным "афганцам". Наогул, чым га-нарыцца? Тым, што я заражаў НУРСы ў касеты з чэпай бо-мбы, якія потым сыхвалі на святкаванні Дня БНР. Ён та-гоў іншых людзей? Ганарыцца та-ым, што я быў акупантам на чужой зямлі?

— Ці праўда, што, вярнуўшыся дамоў з таго пекла, ты адмовіўся ад усіх ільгот?

— Праўда. Яшчэ ў 1991 годзе. Больш таго, я вярнуў сваіх землякоў на зямлі са сло-вамі: "Дзякуй, але я не магу гэ-трымаць. Таму што з'яўра, можа, вам захапіцца паслаць нас "выконваць інтэрнацыяна-льныя долі", напрыклад, у Эсто-нію! Чатыры сотні іншых "аф-

Алесь СІПЧ.

ПАМЯЦЬ

Уганаруем Міндоўга, заснавальніка нашай старажытнай дзяржавы

Сёлета прыпадае знакамітая дата — 750-годдзе караначы вялікага князя Наваградскага Міндоўга на караля нашай старажытнай дзяржавы. У XIII стагоддзі пра этапа мужнага ваяра гаварылі ў замках заліца-валынскіх, мазавіцкіх, мекіскіх, полацкіх, покускоўскіх і нагвародскіх князёў, лівонскіх магістраў, у ірандскіх князях і ў ірандскіх рыжскіх біскупаў і рыжскіх першасятраў. Ён Міндоўга часта сустракаецца ў рускіх, беларускіх, лівонскіх і лівонскіх хроніках XIII—XVI стагоддзяў.

Працягла час гэтая гістарыч-ная асоба была вядомай хіба толькі некаторым навукоўцам, якія мелі Міндоўга за чужыніца-заваяўніка, што нібыта захапіў уладу ў Нава-градскім княстве. Да ўвагі не пры-малася летапіснае сведчанне пад 1235 годам пра Міндоўга — та-гачаснага ваяводу наваградскага князя Ізяслава. Даследчыкі не за-думваліся, ча-му ў Наваградку не падалі ад велічана замка ўва-шацца гара, якую даўна назы-ваюць "магілай Міндоўга". Зна-каміты гістарык Кіркор пісаў, што "гэты курганны насып свед-чыць пра любоў і пацану" нава-градцаў да Міндоўга. Паважалі гэта князя і пінае. Яшчэ наядуна на ўскраіне Пінска, побач са слаўным Лышчынскім манастыром, узвышшыся названы "магілай Міндоўга" курган, які цяпер можна убачыць толькі на малюнку Напалеона Орды і на старых фотаздымках.

Можна ўзвнуна сцяра-даваць, што Міндоўг заслужыў велічынна помнікі нейкай на-звычайнай справай. То магла быць перамогай бітва ягоната войска з Батыевай ардой, пра што гаворацца ў летапісах. Ме-навіта тады Міндоўгата ратнае ўмельства, якое не раз выкары-стоўвалі полацкія, мекіскія і на-ваградскія князі, паслужыла і дзеля абароны нашых земляў ад арды. І калі шмат якіх гараў на ўскраі і на поўдзень ад Прыпяці былі забраныя і спаленыя, то нашыя Гомля, Тураў, Нава-град, Пінск, Берасце засталіся квітней і не спаліліся манголь-скага прыгнёту.

Вярскае ўмельства Міндоўга годна ацанілі наваградскія феа-далы: у 1246 годзе яны запрасілі яго на княжанне. На гэтай па-

сольдэ Міндоўг паказаў сябе абавязам палітыкам. Тады ў сярэдзіне XIII стагоддзя Нава-градскаму княству сталі пагра-жаць галіцка-валынскія князі, якія схаўсаваліся з татар-ман-гольскімі ханамі. А на ўзбярэж-жы Батыеўскага мора, у Ніжнім Панямонні і ў Палудзні, на-біралі сілу крыжакі. У такіх умо-вах наваградскія феалды пры-нялі ацанна правільнае рашэн-не: далучыць сваю дзяржаву да ан-тытатарскай калічын "сра-пейскіх краін".

Выкананне такіх адказных дыпламатычных і палітычных задач было даручана Міндоўгу. Пра станоўчы вынік гэтай місіі яскрава сведчыць була папы Інакенція IV ад 17 ліпеня 1251 года, якую рымскі першасятар прынуў Міндоўга за "сына свя-

той Рымскай царквы", а ягоную дзяржаву — на ўласнасць святога Пятра. Папа і сваёй буле тату-лаваў Міндоўга караём, а яго-ную дзяржаву караёмствам — "Regnum". На пачатку ліпеня 1253 года ў Наваградку біскуп Кульмскі Генрых урачыста ка-ранавань вялікага князя Міндоўга на караля.

Дык з Божай дапамогай — за працу, каб мы былі вартыя нашых свабодных прадкаў!

Грамадскі нацыянальны камітэт святкавання 750-х угодкаў караначы Міндоўга, вялікага князя Наваградскага княства, на караля нашай старажытнай дзяржавы.

Тоні Блэр озвучил британского премьера в «Симпсонах»

Премьер-министр Великобритании Тони Блэр принял участие в создании мультсериала «Симпсоны». Об этом сообщил пресс-секретарь премьера. По его словам, Блэр является горячим поклонником сериала и согласился выделить время, чтобы озвучить рисованного британского премьера, который появляется в

серии об отпуске семейства Симпсон в Великобритании. Как объяснил пресс-секретарь, это привлечет туристов в Великобрита-нию, так как «Симпсоны» смотрят тысячи людей по всему миру, и озвучивая сериал, Блэр в первую очередь думал о поднят-ии престижа страны.

